

POLÍTICA DE PROTECCIÓ I BON TRACTE A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

CREACIÓ D'ENTORNS PROTECTORS I DE BON TRACTE

Gener 2024

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	4
2. FITXA DE LA POLÍTICA	5
3. DECLARACIÓ	5
4. DEFINICIONS	6
5. OBJECTIUS I PRINCIPIS DE LA POLÍTICA	8
6. ABAST	9
7. CODI DE CONDUCTA	10
8. ANÀLISI DE RISCOS	11
9. GESTIÓ DEL PERSONAL	12
10. RESPOSTA A CASOS	13
11. DIFUSIÓ	14
12. SEGUIMENT I AVALUACIÓ	14

01. INTRODUCCIÓ

ISOM SCCL és una cooperativa d'iniciativa social i sense ànim de lucre, constituïda a Barcelona l'any 1999. El nostre objectiu principal és el treball especialitzat amb infants, adolescents i joves i les seves famílies en situació de vulnerabilitat i risc social.

Treballem en els següents àmbits d'intervenció:

1 . Protecció

2 . Prevenció

3 . Emancipació

4 . Clínic

5 . Inserció Sociolaboral

6 . Violències Contra els Infants

7 . Pobresa i Exclusió Social

8 . Sensellarisme

9 . Habitatge i Risc d'Exclusió Residencial

10 . Gent Gran

02. FITXA DE LA POLÍTICA

TÍTOL	ISOM. POLÍTICA DE PROTECCIÓ I BON TRACTE A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA. Creació d'entorns protectors i de bon tracte	Coordinador de la Política:	Jofre Padullés
Data d'aprovació:	Gener 2024	Components del grup de treball:	Marta García Jofre Padullés Joan Antoja Lluís Feliu Jordi Pros
Data d'aprovació de la versió:	Primera versió		
Òrgan d'aprovació:	Consell Rector		
Vigència:	Gener 2028	Persones responsables en protecció d'ISOM:	LLuís Feliu i Joan Antoja Personal intern i
Objectius:	La política de protecció suposa un element essencial per impulsar un procés institucional de generació d'una cultura de protecció amb la que promoure, protegir i fer complir els drets dels infants i adolescents en els diferents àmbits d'acció de l'entitat.	Abast:	extern d'ISOM
		Comunicació:	Enllaç al web

03. DECLARACIÓ DE COMPROMÍS INSTITUCIONAL AMB LA PROTECCIÓ A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

La protecció de la Infància i l'Adolescència (I/A) és un àmbit d'actuació que ha de suposar una obligació per a les organitzacions socials. A ISOM SCCL considerem que es tracta d'un repte fonamental al qual hem de donar resposta i al que hem de donar visibilitat i afrontar en la nostra feina diària.

El nostre compromís com a institució en aquesta matèria és molt clar i es concreta en la construcció d'una política integral de protecció a la I/A. Aquesta política s'encamina cap a la promoció dels drets de la I/A i també cap a la seva protecció. El contingut d'aquesta política marcarà tots els aspectes rellevants en matèria de protecció a la I/A de la nostra organització.

04. DEFINICIONS

*INFANT

En termes jurídics, l'infant és la persona menor de 12 anys (article 2.2 de la Llei 14/2010). Es correspon amb el primer període de la vida humana i acaba amb l'adolescència. És una etapa on la persona ha de gaudir d'especial protecció, com es reflecteix a la Convenció sobre els drets de l'infant.

A la infantesa, la persona forja les bases de la seva personalitat i desenvolupa les capacitats intel·lectuals bàsiques, per això és fonamental que l'infant compti amb un entorn que li garanteixi afecte, cura física i una bona educació.

*ADOLESCENT

L'adolescència és un estadi del desenvolupament físic i psicològic humà, culturalment determinat, en el qual es realitza la transició entre la infància i l'edat adulta. En termes jurídics es correspon a la persona amb una edat compresa entre els 12 i la majoria d'edat que estableix la Llei (18 anys) (article 2.2 de la Llei 14/2010).

Tanmateix, la transició a la vida adulta no només es caracteritza per un canvi en l'estatus jurídic i en el desenvolupament físic i psicològic de l'individu. La transició a la vida adulta es troba fortament determinada pels condicionants socials i culturals que acompanyen a aquesta, és a dir, per les característiques pròpies de cada societat que acull a la població adolescent. En aquest sentit, no es pot entendre la figura de l'adolescent sense tenir coneixement de les característiques demogràfiques, socioeconòmiques i culturals de la societat o comunitat a la que pertany.

*DESEMPARAMENT

"Es consideren desemparats els infants o els adolescents que es troben en una situació de fet en què els manquen els elements bàsics per al desenvolupament integral de la personalitat, sempre que per a llur protecció efectiva calgui aplicar una mesura que impliqui la separació del nucli familiar." Article 105. Llei 14/2010.

*GUARDA PROTECTORA

La guarda és l'obligació de vetllar per l'infant o adolescent, tenir-lo en companyia, alimentar-lo, educar-lo i procurar-li una formació integral. Aquestes responsabilitats recauen sobre titulars de la potestat com pare, mare, persones tutores de l'infant i adolescent, o en el seu defecte sobre les persones tutores.

La guarda protectora és la guarda exercida per la DGAIA a petició dels progenitors o titulars de la tutela que temporalment no poden complir amb les seves funcions (article 119 de la Llei 14/2010). Característiques de la guarda protectora:

- Les causes de la situació han de ser, essencialment, involuntàries.
- Ha de ser una situació transitòria, provisional o temporal, per tant, reversible, i ha de ser previsible la recuperabilitat per part dels progenitors o tutors.
- L'Administració assumeix la guarda; els progenitors o tutors conserven la potestat parental o la tutela.

En l'acolliment residencial la DGAIA delega l'exercici de les funcions i obligacions inherents a la guarda a les direccions dels centres que acullin els infants i adolescents (art. 109 i 132.6 Llei 14/2010)

*ACOLLIMENT RESIDENCIAL

Formalment “l'acolliment en centre consisteix a ingressar l'infant o adolescent en un centre públic o concertat adequat a les seves característiques per tal que rebi l'atenció i educació necessàries. Aquest s'ha d'acordar quan es preveu que el desemparament o la necessitat de separació de la pròpia família seran transitoris i no ha estat possible o aconsellable l'acolliment per una persona o família. També és aplicable quan, havent-hi els requisits per a l'acolliment preadoptiu, aquest no s'ha pogut constituir.” (Article 132 Llei 14/2010).

*ATENCIÓ SOCIOEDUCATIVA

L'atenció socioeducativa l'entenen, en general, com el conjunt d'actuacions, de caràcter motivacional, pedagògic, metodològic, d'avaluació, etc. que desenvolupen les professionals amb la finalitat de facilitar el desenvolupament integral de la I/A.

*EMANCIPACIÓ

L'emancipació és aquell acte jurídic que permet al menor d'edat regir la seva persona com si fos major d'edat. L'emancipació es pot assolir a partir dels 16 anys amb el consentiment dels progenitors i de l'adolescent, en el cas d'estar sota la potestat parental, o bé amb el consentiment del tutor i de l'adolescent i l'autorització judicial en el cas d'estar sota tutela.

L'emancipació per consentiment s'atorga en una escriptura pública o per compareixença davant del Registre Civil.

L'emancipació per matrimoni, excepcionalment, es pot produir en adolescents de més de 14 anys amb autorització judicial.

L'emancipació és causa d'extinció de les funcions tutelars i de les mesures de protecció, per la qual cosa l'adolescent emancipat no pot ser declarat desemparat ni pot estar subjecte a una mesura de protecció (articles 211-7 i següents del Codi civil de Catalunya).

Les mesures de transició a la vida adulta i a l'autonomia personal han de consistir a oferir acompanyament en la inserció sociolaboral i d'habitatge per garantir una preparació progressiva per a la independència personal, d'acord amb les necessitats formatives i d'integració social i laboral de cada adolescent.

*VIOLÈNCIA

Entenem per violència qualsevol situació generada per acció u omissió d'una persona, grup de persones, organització o institució sobre un/a I/A. En aquesta situació existeix un clar i evident desequilibri de poder entre qui perpetra i qui rep la conducta. La violència pot donar-se en diferents manifestacions: física, psicològica, sexual, emocional, institucional i genera un impacte negatiu en la I/A que la reben.

Segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS), la violència és l'ús deliberat de la força física o el poder, ja sigui en grau d'amenaça o efectiu, contra un mateix, una altra persona o un grup o comunitat, que causi o tingui moltes probabilitats de causar lesions, mort, danys psicològics, trastorns del desenvolupament o privacions.

*BON TRACTE

Entenem per bon tracte aquell que, respectant els drets fonamentals de la I/A, promou activament els principis de respecte mutu, dignitat de l'ésser humà, convivència democràtica, solució pacífica de conflictes, dret a igual protecció de la llei, igualtat d'oportunitats i prohibició de discriminació de la I/A.

05. OBJECTIUS I PRINCIPIS DE LA POLÍTICA

La política de protecció suposa un element essencial per impulsar un procés institucional de generació d'una cultura de protecció amb la que promoure, protegir i fer complir els drets de la I/A en els diferents àmbits d'acció de l'entitat. També a generar les millors condicions per al seu desenvolupament integral, el que inclou el seu dret a la protecció contra qualsevol forma de violència. La creació d'entorns segurs on es prioritzi el tracte afectiu i l'acceptació incondicional de la I/A, lliure de qualsevol forma de violència i que fomenti la seva autonomia i participació. Els objectius fonamentals de la política de protecció de la nostra entitat estan centrats en:

Analitzar tots els elements de treball de la nostra entitat des d'una perspectiva de possibles riscos per la I/A i de la seva protecció.

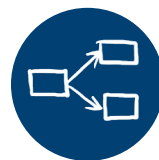
Disposar d'una sèrie d'accions de prevenció i mitigació dels riscos per a la I/A.

Garantir que tots els equips professionals, persones voluntàries i adults que participen en les activitats de la nostra entitat estan formats en protecció de la I/A.

Garantir que totes les persones que guarden qualsevol mena de relació amb ISOM entenen, accepten i donen suport al compliment de les seves responsabilitats en matèria de bon tracte a I/A.

Detallar els procediments i protocols per actuar en cas de possibles situacions de desprotecció de la I/A.

Promoure una cultura protectora del bon tracte cap a la I/A tant en la vida professional com personal.

Disposar d'indicadors adequats per a fer el seguiment dels objectius marcats per a la protecció de la I/A.

La política de protecció a la I/A de la nostra entitat està basada en els següents principis.

Benestar de la I/A.

Compromís i respecte en la defensa dels drets de la I/A. Interès superior de la I/A, compliment de les normatives legals. Participació de la I/A.

La promoció de la **inclusió social** de la infància i adolescència més vulnerable.

06. ABAST

Així mateix prenem com a referència per al nostre treball diari la Convenció sobre els Drets dels Infants com a principal instrument de protecció de la I/A i les normes internacionals de protecció a la I/A elaborades per Keeping Children Safe: política, personal, procediments i rendició de comptes.

L'ús dels procediments interns per garantir que es notifica, registra, analitza i respon a les al·legacions, preocupacions, sospites o denúncies relatives a qualsevol mena d'ús de la violència així com qualsevol vulneració dels seus drets està basada en els següents principis:

Rapidesa.

Confidencialitat.

Credibilitat.

Justícia.

Equitat.

Garantint la intimitat i la dignitat de totes les persones afectades, especialment de la I/A.

Apostem perquè aquesta política sigui coneguda, difosa i respectada per a tots els equips professionals, persones voluntàries i personal en pràctica de la nostra entitat, independentment de la seva posició en l'organigrama de l'entitat i de les seves funcions. Així també ens comprometem a que la nostra política sigui socialitzada amb els agents externs com ara altres entitats col·laboradores, personal de l'administració pública, proveïdors, etc, per a que sigui igualment coneguda i respectada.

Volem que totes les persones treballadores d'ISOM sccl i els agents externs, siguin agents actius per a la implementació de la Política de Protecció amb la I/A, per aquest motiu totes les persones hauran de conèixer la Política i fer-se la seva i actuar en conseqüència.

La gestió de les persones tindrà en la política un eix organitzatiu fonamental que abasta l'abans, el durant i el després de la contractació o de la seva relació amb l'entitat per al cas dels agents externs.

Pel que fa a la gestió de les persones entenem que l'actuació es fa des de la perspectiva dels Drets de la I/A i que contempla dos aspectes fonamentals que apunten cap a la mateixa direcció:

La necessitat de complir amb el marc legal vigent.

El compromís ètic i moral que tota professional ha de tenir amb la I/A i que a ISOM sccl compartim en el nostre Espai de Reflexió Ètica (ERE).

07. CODI DE CONDUCTA

El codi de conducta recull el conjunt de valors, principis i estàndards ètics que guia i regeix la manera de treballar en el marc de la Política de Protecció d'ISOM. Aquest estableix com ha de ser el comportament de les persones a més de les pràctiques que no estan permeses.

Totes les persones dels equips professionals s'han d'acollir al següent codi de conducta, a la vegada que han de respectar el *Codi deontològic de l'educador i educadora social*, en especial el capítol III, Secció primera *L'educador/a social en relació amb els subjectes de l'acció socioeducativa*.

En cas d'incompliment es traslladarà a Direcció General per tal de prendre les decisions oportunes.

Destaquem les següents conductes que apliquen a qualsevol persona que tingui contacte amb I/A.

ESTEM OBLIGATS A:

Concebre que la I/A són subjectes de ple dret.

Assumir que com a adults hem d'exercir el rol de protectors

Realitzar la tasca professional d'una manera respectuosa, responsable, sana i segura amb la I/A

Millora contínua de formació i capacitat en matèria de protecció i Drets de la I/A

Seguir les recomanacions de l'entitat en matèria de protecció.

Complir amb els protocols de l'entitat en matèria de protecció.

Respectar els Drets de la I/A.

En cas de detectar alguna conducta sospitosa comunicar-ho pel canal establert en l'àmbit de protecció.

Prestar recolzament quan un I/A necessita ser escoltat i recolzat. No menystenir la seva situació.

Tractar adequadament la informació confidencial en relació amb la I/A i les seves famílies.

NO HEM DE:

Discriminar cap I/A per cap motiu. **X**

Proferir algun tipus d'insult o amenaça verbal contra cap I/A. **X**

Maltractar a cap I/A. **X**

Realitzar cap intercanvi físic o comunicatiu inapropiat amb I/A. Verbals, físics o sexuals. **X**

Mantenir relacions sexuals o sentimentals amb I/A. **X**

Realitzar comentaris verbals o telemàtics inapropiats. **X**

Quedar a títol personal amb I/A, excepte en les ocasions que es trobin específicament concretades i justificades per l'entitat. **X**

Compartir dades de contacte personals: telèfon, xarxes socials, etc. **X**

Traslladar en transport privat a I/A, excepte en les ocasions que es trobin específicament concretades i justificades per l'entitat. **X**

Usar de manera no apropiada les xarxes socials. **X**

Intentar generar relacions comercials o mercantils amb I/A. **X**

Fer xantatge amb qualsevol tipus d'informació a I/A. **X**

Prendre imatges de I/A sense consentiment escrit o de manera inadequada. **X**

Realitzar comentaris humiliants a I/A davant del grup o en privat. **X**

08. ANÀLISI DE RISCOS

ISOM sccl incorpora com objectiu en tots els seus àmbits d'acció, en tots els seus programes, projectes, campanyes i activitats, mantenir la integritat de la I/A en entorns segurs i protegits.

ISOM sccl porta a terme una avaluació sistemàtica de riscos per a la protecció de la I/A en tots els seus àmbits d'acció, i, especialment, en els programes, projectes, campanyes o activitats en els que es tingui contacte amb la I/A.

A la nostra entitat portem a terme una identificació dels riscos, els analitzem i establím les passes que siguin necessàries per mitigar-los.

Amb aquest procés comptem amb la participació de I/A en les diverses fases de dissenys preliminars dels programes, projectes i campanyes o activitats i durant les fases de formulació dels mateixos. El seu seguiment i actualització queden reflectits en els informes entremitjos i finals dels propis programes, projectes, campanyes i activitats.

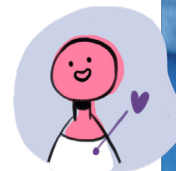
Aquesta avaluació dona lloc a les corresponents estratègies de mitigació, indispensables per a la prevenció de la violència i per a la promoció d'un ambient segur i una cultura del bon tracte cap a la I/A participant en els programes, projectes, campanyes i activitats d'ISOM sccl.

Per tal de realitzar aquest anàlisi ens servim de la següent eina de valoració que s'annexa.

Departament o àmbit	Risc	Acció implementada / planificada	Indicador	Font de verificació	Responsable	Nivell de risc

09. GESTIÓ DEL PERSONAL

Selecció de professionals

Les persones que formen part dels equips professionals d'ISOM han de passar el procés de selecció on es selecciona aquelles que millor responen al perfil professional requerit i dissenyat per ISOM, a la vegada que s'exigeix el compliment dels requisits legals necessaris, d'aquesta manera es garanteix la protecció i el bon tracte cap a la I/A.

Aquests processos inclouen criteris i controls com la verificació de la identitat, la comprovació de les referències, incorporar la formació específica sobre protecció de la infància, etc.

Per a totes les persones col·laboradores com voluntàries i persones en pràctiques s'apliquen els mateixos criteris exceptuant el del perfil professional.

Plans de formació

Totes les persones que són contractades o que estan vinculades d'alguna manera a ISOM han de participar de les formacions que s'incorporen als Plans de Formació. És obligatòria la seva participació pel que fa al coneixement de la Política. Aquesta és adaptada al grau de contacte que cada professional té amb la I/A.

Altres mesures

Totes les persones que tenen contacte amb I/A han de renovar cada any el certificat de delictes sexuals.

És obligatori conèixer la Política de Protecció i Bon tracte d'ISOM i assumir-la en la seva totalitat.

És obligatori conèixer el Codi de Conducta i assumir-lo en la seva totalitat, el seu incompliment pot comportar una mesura sancionadora o recomanació. L'incompliment del codi de conducta comporta sempre l'obertura d'un expedient per avaluar la gravetat dels fets.

Totes les persones treballadores i col·laboradores han de signar la carta de compromís.

S'inclou en el contracte una clàusula específica referent a la responsabilitat personal respecte a la protecció dels drets de la I/A.

10. RESPOSTA EN CAS DE PREOCUPACIÓ, SOSPITA O INCIDENT

ISOM respon sempre de manera adequada a totes i cadascuna de les situacions de desprotecció, sospites o denúncies i comunicacions relacionades amb els Drets de la I/A amb qui treballem.

Totes les persones a les que abasta aquesta política tenen la obligació i la responsabilitat d'informar al respecte de si tenen motius raonables per sospitar que un/a I/A està patint un dany o està en risc de patir-lo. Qualsevol preocupació, sospita o incident relatiu que contravingui la política de protecció ha de ser comunicada d'immediat.

En tot el procés d'estudi i resposta cal prioritzar el benestar de la I/A, respectar els seus drets i tenir en compte la seva participació i opinió.

Qualsevol persona ha de poder notificar, inclosos I/A. Per això crearem entorns i condicions que afavoreixin la notificació.

Cap persona es veurà perjudicada respecte a la seva relació contractual amb ISOM per haver notificat preocupacions, sospites o incidents, a menys que la deguda investigació demostrï que va existir mala fe en la notificació. De igual forma, si una persona decideix conscientment no informar sobre una preocupació, sospita o incident, pot ser objecte de mesures disciplinàries. Totes les notificacions seran acceptades i preses seriosament.

Les preocupacions, sospites i incidents poden ser dels següents tipus:

- Observació directa d'un cas de violència cap a un/a I/A.
- Revelació o indicació, per part de tercers, d'un cas de violència potencial cap a un/a I/A dins o fora l'entitat.
- Incompliment de la present Política de Protecció i Bon Tracte o dels seus procediments associats per part d'alguna persona inclosa en l'àmbit d'aquesta política.
- Coneixement de procediments legals/judicials relacionats amb violència contra I/A que hagin estat aplicats a alguna persona inclosa en l'àmbit d'aquesta política.

La notificació pot fer-se mitjançant el següent correu electrònic proteccioisom@isom.cat i el telèfon 934085977 i ha de notificar-se dins de les 24 hores següents a tenir coneixement de la situació, utilitzant els procediments establerts al respecte. ISOM emetrà una primera resposta inicial dins de les 72 hores següents a la recepció de la notificació.

Es designen un mínim de dos referents/responsables de protecció que podran ser substituïdes si hi ha conflictes d'interessos, aquestes persones seran les responsables d'activar els procediments pertinents i d'assessorar a l'hora d'avaluar la gestió de riscos per a la protecció de la I/A. Aquestes persones han d'estar degudament formades i capacitades per acompanyar i garantir la màxima qualitat en la resposta institucional en els casos de violació dels Drets de la I/A o de la present Política de Protecció i Bon tracte. Igualment es designarà un Comitè de Protecció amb el que podran treballar conjuntament a l'hora de prendre decisions o de desplegar accions encaminades a la sensibilització o altres que requereixi el desplegament d'aquesta política.

Existeix dins de la política de protecció de la nostra entitat un format pel report de la incidència que recull tots els elements de la mateixa des del seu inici fins el seu tancament (s'adjunta en l'annex). Això permetrà tenir una traçabilitat de la informació. Dita informació serà guardada de manera adequada i solament tindran accés a ella les persones designades com referents de la gestió dels casos.

ISOM compta amb un procediment de denúncia i protocol global d'actuació que s'activarà en el moment que arribi una notificació. Aquest protocol s'adjunta com a annex en format de fluxograma.

ISOM compta també un catàleg de mesures i respostes a adoptar de manera interna, depenent de la gravetat. Així mateix, comptem amb un document en el que es detallen les funcions a desenvolupar tant per part de les persones referents de protecció com per part del Comitè de Protecció.

11. DIFUSIÓ

Les mesures de comunicació que afectin a l'àmbit de protecció de la I/A queden incloses en el Pla de Comunicació de l'entitat. Totes les mesures comunicatives que no tinguin relació directa amb l'àmbit de protecció responen als criteris i principis rectors que estableix la Política.

La difusió interna es realitza mitjançant correu electrònic i via web de l'entitat (www.isom.cat). També físicament en diferents panells informatius. Persegueix l'objectiu de donar a conèixer i aprofundir en el coneixement de la mateixa de manera que facilitarà una actitud més proactiva dels equips professionals.

La difusió externa es realitza mitjançant web (www.isom.cat), campanyes de sensibilització, memòria anual etc. Persegueix l'objectiu de fer incidència política, sensibilització i prevenció del maltracte.

12. SEGUIMENT I AVALUACIÓ

La nostra entitat en el marc de la Política de Protecció a la I/A d'ISOM té un especial interès en dotar-se d'eines que serveixin per al seguiment i l'avaluació de les accions plantejades per a la protecció a la I/A. Anualment i dins del Pla Operatiu de l'entitat en aquesta matèria, disposem d'una avaluació dels indicadors de compliment per acció. Aquesta avaluació serveix per valorar com va el procés en relació a la protecció de la I/A i del bon tracte de l'entitat.

Entenem que el treball de protecció i de bon tracte a la I/A és un procés que està afectat per canvis externes i interns. Per aquest motiu, cada 4 anys procedim a un procés de revisió de la política de protecció a la I/A i de bon tracte d'ISOM. Aquest procés és estratègic i compta amb la participació dels diferents estaments de la nostra entitat per aportar aquells elements que han d'inserir-se en la Política.

www.isom.cat
Carrer València 558 5è 2ª.
08026-Barcelona
T. 93 408 59 77 · F. 93 408 75 47
isom@isom.cat

Segueix-nos:

www.facebook.com/isom.cat

www.twitter.com/info_ISOM

www.instagram.com/isomcooperativa/